

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри: д. політ. н., доц. Шипунов Г.В.

Силабус з навчальної дисципліни
“Громадянська освіта і демократія”,
що викладається в межах ОПІ першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 052 “Політологія”
2020 рік вступу

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Громадянська освіта і демократія
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 “Соціальні та поведінкові науки”; 052 “Політологія”
Викладач (-і)	Мотрен Святослав Миколайович, кандидат політичних наук, асистент кафедри теорії та історії політичної науки Угрин Леся Ярославівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	Електронна адреса: lesya.uhryn@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/uhryn-lesia-yaroslaviвна Електронна адреса: s.motren@gmail.com Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/motren-s-m Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 204 Телефон: (032) 239-44-62
Консультації з дисципліни відбуваються	За домовленістю (філософський факультет, вул. Університетська, 1, кім. 204). Онлайн-консультації – у будь-який час

Сторінка дисципліни	https://filos.lnu.edu.ua/course/hromadianska-osvita-i-demokratii
Інформація про дисципліну	<p>Навчальний курс „Громадянська освіта і демократія” є вибірковою дисципліною студентів-бакалаврів спеціальності “Політологія”. Вона викладається в 6 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Дисципліна покликана забезпечити ґрунтовні знання у царині громадянської освіти і демократії. Особлива увага під час вивчення курсу „Громадянська освіта і демократія” приділяється формуванню аналітичних навичок, вмінню доцільно використовувати отриманні знання для вирішення теоретичних та прикладних проблем.</p>
Коротка анотація дисципліни	<p>Курс спрямований на усебічне ознайомлення з комплексом аспектів демократичного розвитку суспільства, вивчення сутності демократії з позиції нормативного ідеалу та наближеної до нього практики суспільно-політичного життя.</p>
Мета та цілі дисципліни	<p>Результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати: інститути демократії, їхнє покликання та форми прояву; • спектр демократичних принципів, зокрема верховенства права, конституціоналізму, консенсусу щодо дотримання правил демократичної гри; • концепції правової і соціальної держави, головні форми громадянської участі, основи та природу громадянського суспільства, значення ЗМІ; • моделі переходу до демократії, специфіку і труднощі посткомуністичної трансформації в Україні; • принципи формування і механізми підтримання демократичного режиму в глобальному контексті; • вміти: аналізувати досвід країн стійкої демократії, порівнювати механізми функціонування політико-правового ладу у них із тими, що діють в сучасній Україні; • оцінювати перебіг глобалізаційних перетворень з перспективи викликів та можливостей для демократії, зокрема з огляду на вітчизняні національні стратегічні пріоритети.
Література для вивчення дисципліни	<p>Для засвоєння матеріалу дисципліни необхідно опрацювання таких джерел та літератури:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основна: Тема 1. 1. Політичні режими: сутність і типологія http://debate-cl.blogspot.com/2013/05/blog-post_2940.html 1. Проект "Наці" / <u>Шлях до влади</u>, 1 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Військова промисловість, 3 серія

Культура контролю, 4 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

2. **Моє життя у гітлерівській Німеччині (1 серія)**

Моє життя у гітлерівській Німеччині (2 серія)

Тема 2.

1. Документальний серіал "Окупація" про завойовницьку політику двох тоталітарних режимів - нацистської Німеччини та СРСР.

https://www.youtube.com/watch?v=JZmAK5sKv6g&list=PL5eQ15vxDEVzxBWN26_yAvuftDANSblqs

2. Шестисерійний документальний фільм "Світ Гітлера. Післявоєнні плани". Зокрема, у 5 частині "Відпочинок і розваги у 3 Рейху" відображено соціальну орієнтованість внутрішньої нацистської політики.

Тема 3.

1. Фарід Закарія. Майбутнє свободи: неліберальна демократія у США та за їх межами

Епоха демократії

Звивиста стежа

Неліберальна демократія

Надлишок демократії

Занепад авторитету влади

2. **Francis Fukuyama. The End of History?** // The National Interest. 1989. No. 16. Pp. 3-18

<https://drive.google.com/file/d/1RTbXu2Hg1rGI0YLHsj7RSZVGSeeJOkRk/view?usp=sharing>

3. **Демократія очима молоді / Democracy through the eyes of the youth**

<https://www.youtube.com/watch?v=DfzgHiN4DVU>

4. **Живемо в демократії**

<https://www.youtube.com/watch?v=IZHkX58fBA4>

5. **Давидов Ю. Демократія, демократизація і проблеми війни та миру**

Тема 4.

1. Закарія Ф. Постамериканський світ майбутнього / Могутність Великої Британії та США

https://drive.google.com/open?id=1IEeE_Hx3VR-VAfHG5y_aeSIJr-QXw9

Секретна зброя – освіта (акценти з розділу)

<https://drive.google.com/open?id=1XNtgxD7I4rBHyyBnb1G2Lfsn1XqfFkkk>

Завдяки чому Америка здобула і як саме підтримує своє лідерство у світі. Що означає фраза "постамериканський світ" і чи відповідне майбутнє вже наступило.

2. Ф. Фукуяма. Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління

https://docs.google.com/document/d/1SouLZnsWnR_nsmX6ileCqyNisEkvIJGzGSbNQGBTm28/edit?usp=sharing

Тема 5.

Інтерв'ю з Мариною Воротинцевою, спів-авторкою книжки "Як Україна втрачала Донбас"

<https://soundcloud.com/radio-nv/yak-ukrana-vtrachala-donbas-podvyn-standarti>

«Як Україна втрачала Донбас» - це новітня історія двох областей України, Донецької та Луганської. Це хронологія подій становлення потужних фінансово-політичних кланів на тлі економічної катастрофи краю, російської експансії та витоків сепаратизму. Книга про те, як могутні донбаські клани спочатку розпалили вогонь ворожнечі, а потім згоріли у ньому самі та зіштовхнули свій край у прірву кровопролиття...

<https://lostdonbass.com.ua/#rec98955212>

Кейс стосується "окремих прикладів розбудови демократії в світі", які можна групувати у спільні секції. Як і у випадку з Афганістаном, потрібно з'ясувати сукупність нюансів, причетних до того, чому демократія в Україні не вдалася, або вдалася не повноцінно, порівняно з країнами Центрально-Східної Європи, котрі також мають пост-соціалістичне минуле.

Деякі матеріали повинні дати загальне уявлення про те, що таке демократія, як відбувались хвилі демократизації, завдяки чому демократична форма врядування утвердилася як політичний ідеал. Інші ж проллють світло на поодинокі зразки, з яких, наче з елементів мозаїки, складається цілісна картинка.

Десять людей живуть щасливо, насолоджуються цінностями і користуються благами сучасної цивілізації. Десять є блага, а немає цінностей. А десять - ні того, ні іншого. Чому так? В одному соціо-історичному контексті наступило XXI ст. (постмодерн), а в іншому тривають Середньовіччя чи навіть первісні часи? Від чого залежить прогрес? Як його стимулювати?

**Як стати китайцем. У сотнях концтаборів Китай намагається «перевиховати» мільйони уйгурів
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

https://drive.google.com/file/d/16ZelypbAYd9xwSI8YseUbyMw2j60d02_/view?usp=sharing

**Дім, який збудував Путін. Найцікавіші витяги з нової книги про те, ким був і ким став президент РФ
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

https://drive.google.com/file/d/1QxK801QUQNFo7D_2QirvJFPoF324JZTV/view?usp=sharing

Вірус «ЛДНР». Як Москва розгорнула у країнах Заходу масштабну мережу з легалізації «республік» і бойовиків Донбасу

https://drive.google.com/file/d/1VY5X5pu1vGEiUcEkI9MQ_15yansYIEpX/view?usp=sharing

Китай проводить примусовий контроль над народжуваністю серед уйгурів, щоб скоротити їхню чисельність

<https://drive.google.com/file/d/1k6NxsM0xwzo6-5HMTX4P4gdyqWUUGPnj/view?usp=sharing>

Народ, який живе в страху. Китай "перевиховує" уйгурів, відправляючи в табори і на заслання

https://drive.google.com/file/d/1tThEJKqVxF5SBNumC4cVRfJmfR_Twver/view?usp=sharing

На курортній прив'язі. Як виглядала відпустка жителів радянської України 100 років тому

https://drive.google.com/file/d/1QdDtqvJ_735gDod-XqmHKmpu26OHVeu3/view?usp=sharing

Тема 6.

Прослухайте виступ Дениса Богуша, політтехнолога, експерта у галузі стратегічних комунікацій, під час проведення

конференції "Асиметричні дії в умовах сучасних збройних конфліктів" (26 - 39 хв.) 2015 р. А ще важливіше - вчитайте його презентацію "Спеціальні інформаційні операції Російської Федерації як один із інструментів асиметричної (гібридної) війни"

<https://www.youtube.com/watch?v=pZyiHjofrJs> (конференція)

<https://www.slideshare.net/DenisBohush/ss-55718526> (презентація)

Інтерв'ю із Станіславом Асеєвим, автором ще однієї викривальної книги «Світлий Шлях»: історія одного концтабору

<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/u-2016-roci-boyoviki-voyuvali-za-rf-ilyuziyi-pro-respubliku-u-nih-ne-bulo-stanislav-asyeyev-50167398.html>

Чи станеться третя світова через Тайвань? | Подвійні стандарти

<https://soundcloud.com/radio-nv/fanat-putna-mozhe-priyti-u-frants-do-vladi-podvyn-standarti?si=7b1e064c3d564c7bac362bc12a14ba2e>

Наші телефони за нами шпигують? Що з цим робити? | Що відбувається

<https://soundcloud.com/radio-nv/nash-telefoni-za-nami-shpiguyut-shcho-z-tsim-robiti-shcho-vdbuvatsya?si=bb955eef2157458bb5ad0c368a160ee8>

Міністерство оборони Литви вдається до незвичайної рекомендації: усі, хто купив смартфон Хіаомі, мають «позбутися його якомога швидше». Одна з головних причин: він відправляє величезну кількість даних користувачів в Азію. До того ж інтелектуальні пристрої 5G мають вбудовані функції цензури, які можуть бути активовані віддалено в будь-який час. Чи дійсно китайські телефони становлять загрозу і можуть за нами шпигувати?

1. Сноуден (Snowden), 2016, реж. Олівер Стоун

<https://uafilm.tv/200-snowden.html>

2. Брекзит (Brexit: The Uncivil War), 2019, реж. Тобі Хейнс

https://uakino.club/filmi/genre_drama/9596-brexit.html

Фільми щодо параної тотального стеження і маніпулювання свідомістю, навіювання нам наших вподобань, смаків, переконань. Чи справді є такі стеження і маніпулювання? І чи справді все це лише параноя?

З'ясуйте самостійно, чим займалася компанія "Cambridge Analytica", у чому її звинувачували і які наслідки подібні експертизи матимуть для функціонування суспільств і політичних режимів в майбутньому

Тема 7.

Гібридна війна бацьки Лукашенка

<https://zbruc.eu/node/108676>

Вивчіть детальніше міграційну кризу на кордоні між Білоруссю та країнами ЄС. У цьому кейсі можна дуже багато відшукувати трендів сучасної політики, стиків ціннісних вимірів, прагматичних мотивів, накладання їх на політичні кроки, асиметрію, плутаність цих кроків, зроблених різними гравцями (політичними силами всередині окремих країн, окремими країнами, їхніми блоками).

Криза з мігрантами — ще одна зброя російської гібридної війни із Заходом

<https://armyinform.com.ua/2021/11/kryza-z-migrantamy-shhe-odna-zbroya-rosijskoyi-gibrydnoyi-vijny-iz-zahodom/>
Мігранти на кордоні Білорусі та Польщі: що можуть зробити ЄС і НАТО
<https://www.dw.com/uk/mihranty-na-kordoni-bilorusi-ta-polshchi-shcho-mozhut-zrobyty-eu-i-nato/a-59782149>
Коментар: Польща vs Білорусь - між цинізмом і лицемірством
<https://www.dw.com/uk/komentar-polshcha-vs-bilorus-mizh-tsynizmom-i-lytsemirstvom/a-59795727>
"Гібридна агресія". Як мігранти стали зброєю у протистоянні Лукашенка з Заходом
<https://www.bbc.com/ukrainian/features-58046058>

Детальна хронологія подій Революції Гідності і скрупульозне їх пояснення.

1. МАЙДАН'2013.СТУДЕНТИ.21.11-29.11
<https://www.youtube.com/watch?v=68cAAAn8P0To>
2. МАЙДАН'2013 КОГО ПОБИЛИ? 29.11.- 05.12.!!
<https://www.youtube.com/watch?v=h0Ee95fg34I>
3. МАЙДАН'2013. БИТВА ВПЕРТИХ. 06.12 -13.12
<https://www.youtube.com/watch?v=81Qk7Rz3CtM>
4. МАЙДАН'2013 МУТНИЙ СОЮЗ 14.12. - 21.12.
https://www.youtube.com/watch?v=V_3fRT4XNT0
- 5.МАЙДАН'2013 ДЯКУЮ ТОБІ 22.12. - 29.12. (ДУЖЕ ЦІКАВА КІНЦІВКА)
<https://www.youtube.com/watch?v=N8wRWmK2zrU>
6. MAIDAN` 2013 ДОЛАР ПО ВІСІМ 29.12 - 04.01!!
<https://www.youtube.com/channel/UCrJIeADD45RsffK2yYgmSw>
7. MAIDAN` 2014. РІЗДВЯНЕ ДИВО. 05.01 - 11.01
<https://www.youtube.com/watch?v=-5pzDKmMI8g>
8. MAIDAN'2014. ДИКТАТОРСЬКІ ЗАКОНИ. 12.01-18. 01
<https://www.youtube.com/watch?v=aKWJPDSChmU>
9. MAIDAN'2014. КОКТЕЙЛІ ГРУШЕВСЬКОГО. 19.01-26.01
https://www.youtube.com/watch?v=7kX-D_MJ2I0
10. MAIDAN'2014. НАСТА LA VISTA, БАБУ. 27.01.-02.02.!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
<https://www.youtube.com/watch?v=s6qOB1Nwmzc>
11. MAIDAN'2014. ТАК(!)Е. 03.02-09.02
<https://www.youtube.com/watch?v=4hST3QPbi0s>
12. MAIDAN'2014. ПО-СПРАВЖНЬОМУ. 10.02 - 17.02
<https://www.youtube.com/watch?v=go26xijxGHo>
13. MAIDAN'2014. НЕБЕСНА СОТНЯ . 18.02 - 25.02
<https://www.youtube.com/watch?v=YreSFCtNgt4>

Революція 2013 2014 Evromaydan Full HD version
Євромайдан кліп !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
<https://www.youtube.com/watch?v=k-gDXrfu-s>

Тема 8.

1. 13 годин: Таємні воїни Бенгази (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi), 2016, реж. Майкл Бей *
<https://uakino.club/filmi/genre-action/2109-13-godin-tayemn-soldati-bengaz.html>
2. Падіння «Чорного яструба»(Black Hawk Down), 2001, реж. Рідлі Скотт *
<https://uakino.club/filmi/militaries/361-padnya-chornogo-yastruba.html>
3. Американський снайпер(American Sniper), 2014, реж. Клінт Іствуд*
<https://uakino.club/filmi/genre-action/270-amerikanskiy-snayper.html>
4. Володар бурі (The Hurt Locker), 2008, реж. Кетрін Бігелоу*
http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/2713-volodar-buri.html
5. Готель Руанда (Hotel Rwanda), 2004, реж. Террі Джордж*
<https://uakino.club/filmi/militaries/411-gotel-ruanda.html>

Замисліться, чому американці (чи хто-небудь інший) мають за тридев'ять земель від дому ризикувати власним життям і здоров'ям. Чи справді мусять в силу якогось обов'язку пхатись в Богом забуті країни і опікуватись покинутими народами. Чи не краще начхати на все і дати їм чманіти у власній недорозвиненості?

1. Суцільнометалева оболонка (Full Metal Jacket), 1987, реж. Стенлі Кубрик
<https://uakino.club/filmi/militaries/131-clsno-metaleva-obolonka.html>
2. Апокаліпсис сьогодні (Apocalypse Now), 1979, реж. Френсіс Форд Коппола
http://moviestape.net/katalog_filmiv/bojovyky/297-apokalipsys-sogodni.html
3. Мисливець на оленів (The Deer Hunter), 1978, реж. Майкл Чіміно
<https://uakino.club/filmi/militaries/490-mislivec-na-olenv.html>

Класика військової драми. Порівняйте підходи у попередніх фільмах із цими

Тема 9.

1. Князева Е. Н. Епістемологічний конструктивізм
2. Колесова О. В. Основні пізнавальні орієнтири в епоху постмодерну [Електронний ресурс]
3. Концептуальний контекст політичних досліджень
4. Циганков П.А. Теоретичні підходи до дослідження міжнародних відносин та світової політики
5. Сафронова О.В. Генеалогія конструктивізму в теорії міжнародних відносин
6. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / Конструктивізм як методологічний підхід
7. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / У пошуках нових методологічних орієнтирів: значення ідей для пояснення політики
8. Улановский А.М. Конструктивізм, радикальний конструктивізм, соціальний конструкціонізм
9. Циганков А., Циганков П. Криза ідеї «демократичного світу»

З'ясуйте, як конструктивізм потрапив до політичної науки і теорії міжнародних відносин. Що приніс із собою: погляд на природу реальності, в якій ми всі співіснуємо, характер дійових осіб, сповідувані ними ідеї. Потрактуйте в цьому контексті значення внутрішньої і зовнішньої соціалізації учасників міжсуб'єктної комунікації (освітньо-просвітницький аспект).

Тема 10.

1. Пекло столітньої давнини
<https://drive.google.com/file/d/151KJSgnd0-ZIszIL4wEj-cJk-DlSeXaZ/view?usp=sharing>
2. 37 днів: шлях до I світової війни / 37 Days: the Road to War (3 частини) (ОБОВ'ЯЗКОВО)
3. Перша світова війна у цифрах The Great War in Numbers (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО)
4. Апокаліпсис: Перша світова війна / Apocalypse la 1ère Guerre mondiale (5 частин) (ЗА БАЖАННЯМ)
5. Апокаліпсис: Друга світова війна / Apocalypse: The Second World War (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО)
- * Особливо "Спалахування війни" (частина 1) і "Карколомна поразка" (частина 2)
6. Друга світова війна: Ціна імперії.. 1 серія – Буря, що насувається (2015)
7. Друга світова війна: Ціна імперії.. 2 серія - Дивна війна (2015)
8. Друга світова війна: Ціна імперії.. 3 серія – Бліцкриг (2015)
9. Друга світова війна: Ціна імперії. 7 серія - Зламний момент (2015)
10. Буря, що насувається / The Gathering Storm. Друга світова війна у HD кольорі
11. Розпалювання війни / Lightning War. Друга світова війна у HD кольорі
12. Спелелюче сонце Японії / Red Sun Rampant. Друга світова війна у HD кольорі
13. Довга тінь. Свої та чужі / The Long Shadow. Us and Them (насамперед, третя серія) (ОБОВ'ЯЗКОВО)

- Чим відрізняється політика, яку сповідували європейські країни, зокрема Франція, Німеччина, Великобританія, до 1914 р. (мілітаризм, імперіалізм, великодержавність) і у міжвоєнні роки, від тої, яка наступила після Другої світової, відколи поволі почав формуватися теперішній Європейський Союз.
- Які нові цінності заступили старі, чому так сталося і як це позначалось на політичних процесах. Що зумовило що...

Тема 11.

1. Полтораков А. Ю. Європейська інтеграція у глобалізаційному контексті
2. Пиляев И. С. Ідейна спадщина і політичні досягнення панєвропейського руху
3. Пиляев И. С. Трансформація політичної архітектури Європи і місце в ній Ради Європи
4. Пиляев И. С. Поліцивілізаційна природа сучасної «Великої Європи»
5. Rethinking the futures of Europe

<https://drive.google.com/open?id=1w4TzXckpfcXH1vbgX5PlmSF8x1V-gad4>

1. Двосерійний проект "Дім - побачення з планетою" (Home)

<https://www.youtube.com/watch?v=AdPYTeAaEnM>

Фільм демонструє красу планети і наслідки руйнувань, заподіяних діяльністю людини. Шрами, спричинені промисловим виробництвом, наслідками війн, екологічних катастроф. Дає уявлення про інструменти для виправлення скоєних помилок, запобігання новим.

- 1) Маленький Будда (Little Buddha), 1993, реж. Бернардо Бертолуччі

<https://www.youtube.com/watch?v=5HK-qqCJPsE>

2) Весна, літо, осінь, зима і знову весна... (Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring), 2003, реж. Кін Кі Дук

http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/1840-vesna-lto-osn-zima-znovu-vesna.html

2) Сім років в Тибеті (Seven Years in Tibet), 1997, реж. Жан-Жак Анно

<https://uafilm.tv/4928-sim-rokiv-u-tybeti.html>

Фільми для розуміння духовно-культурно-цивілізаційної системи країн Далекого Сходу

Тема 12.

1. Алмонд Г., Павел Дж., Стром К., Далтон Р.. Порівняльна політологія сьогодні. Світовий огляд / *Політична система США*
2. Хейвуд Е. Політологія / Демократія
3. Тургаєв А., Хренов А. Політологія / Політичний режим // Політична культура /// Політична модернізація
4. Гаджиєв К. Політологія / Демократія: принципи, установки, цінності
5. Гаджиєв К. Політична наука / Теорія демократії і принципи правової держави
6. Колодій А. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. - 2-е вид., перероб. та доп. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. - 664 с.

Демократія як ідеал і політична дійсність

<https://drive.google.com/open?id=1LeufT3-tewBK7L-mrlzxC624nex4ynND>

Недемократичні режими і перехід до демократії

https://drive.google.com/open?id=1slrvQpE73YBZjh5MOPbV_fBhnkIUhUj9

Тема 13.

1. Алексеєнко О.В. Вестернізація як одна з тенденцій розвитку сучасного світового простору
 2. Закарія Ф. Незахідний світ_Уривок з ПАСМ
 3. Іноземцев В. Глобалізація по американськи як альтернатива вестернізації
 4. Лубська В.В. Глобалізація та вестернізація
- <https://drive.google.com/file/d/1zJ8tZGZKwIM7f6aKEDKA5GlieGDQEtgW/view?usp=sharing>

1. Ніколаєв_Світ-системний аналіз І. Уоллерстайна
2. Валлерстайн_Європейський універсалізм
3. Фурсов_Демократія в системі капіталізму
4. Фурсов_Світова капіталістична система
5. Володін_Неліберальні демократії і економічна ефективність

. Тема 14.

1. Кисельов І. Ю. Проблема образу держави в міжнародних відносинах: конструктивістська парадигма

2. Морозов В. Е. Поняття державної ідентичності в сучасному теоретичному дискурсі
3. Харкевич М. Проблематизація держави як актора світової політики

1. Ясперс К. Комунікація як джерело діалогу (фрагмент)
2. Демидов А.Б. Теоретичні дослідження / Основні положення філософії комунікації і діалогу
3. Дьяконов Г.В. Психологічна онтологія відношення і звертання у діалогіці М. Бубера
4. Дьяконов Г.В. Концепція діалогічного світогляду М. Бахтіна

Підкріпіть конструктивістські положення ідеями діалогічної філософії та екзистенціальної комунікації. Охарактеризуйте нормативне поле, в якому розгортається взаємодія між суб'єктами. Поясніть, як вони мають ставитися одне до одного, відповідно до приписів нормативної онтології.

Це теоретичний бекграунд для розгляду прикладних кейсів. Передовсім, процесу творення Європейського Союзу. Дас пояснення тому, що передувало європейській інтеграції і що зараз підтримує її дієвість. Іншими словами, чому ЄС не розпадається і не відбуваються масштабні відцентрові тенденції. Брекзит - поки що лише виняток

Тема 15.

1. Річард Хаас. Епоха безполярного світу
2. Райнхольд Нібур. Шляхи глобального лідерства США
3. Джозеф Най. Майбутнє американської влади
4. Р. Інглхарт. Модернізація і демократія
5. Алексеєва_ Насилля і демократія в політиці США
6. Алексеєва_ Росія у просторі глобального сприйняття

Тема 16.

1. Шанталь Муф. Демократія в багатополярному світі
2. Павловский Г. Демократія та її використання у Росії. Із книги під ред. Владислава Іноземцева «Демократія і модернізація: до дискусії про виклики XXI ст.». С. 131-144
3. Gert Schmidt. The Changing Globality of the Atlantic Hemisphere
<https://gsj.stonybrook.edu/wp-content/uploads/2006/12/0003Schmidt.pdf>
4. The Russian Question: Moscow may no longer be a superpower, but its revanchist politics are unsettling the international order. How should Donald Trump deal with Vladimir Putin? By Niall Ferguson
<https://foreignpolicy.com/2016/12/23/the-russian-question-putin-trump-bush-obama-kissinger/>

Інтернет-джерела

Якщо настане завтра. Афганістан, звідки йде армія НАТО, опинився за крок від нової великої війни

<https://nv.ua/ukr/world/countries/armiya-nato-zalishaye-afganistan-krajina-perebuvaye-za-krok-vid-velikoji-viyni-foto->

	<p>ostanni-novini-50171541.html?code=46bd59a3-962e-4ccd-a8fd-66ee950aa95b Дорого, але бідно. Поки жителі Туркменістану виживають на зарплату \$30 https://nv.ua/ukr/world/countries/zhiteli-turkmenistanu-zhivut-na-30-dolariv-na-misyac-poki-vlada-buduye-dorogi-budivli-fotoreportazh-50171538.html?code=dd9ee755-83e5-4551-a1a9-b7d9c4298a97</p> <p>Два покоління відвикли від миру https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-u-spogadah-mustafi-nayyema-yefrema-lukackogo-tobiasa-tiberga-ostanni-novini-50178299.html?code=a4723a3d-6868-46ba-acb0-e64a39453482</p> <p>З ним поруч ходить смерть. П'ять фактів про лідера Талібану Хайбатуллу Ахундзаду https://nv.ua/ukr/world/countries/haybatulla-ahundzada-foto-biografiya-afganskogo-lidera-talibanu-yakiy-voyuvav-z-srsr-50178426.html?code=5b17c422-fdad-4f96-8ec6-4a2672c8262e</p> <p>«Вб'ють на очах дружину і дітей». Чому тисячі афганців намагаються втекти з Афганістану https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-chomu-zhiteli-tikayut-vid-talibiv-reportazh-ostanni-novini-50178288.html?code=297de8a3-4a5c-4d0f-8465-cf8d8869f237</p> <p>Броунівський рух. Чому Гвінея повстала проти першого демократично обраного президента https://nv.ua/ukr/world/countries/gvineya-chomu-narod-pidtrimav-viyskoviy-perevorot-5-veresnya-ostanni-novini-50182291.html?code=e99c729b-0028-4db1-a19d-2a274c7a8c8d</p> <p>Дуже страшна історія. Єменський силовик публічно страчує засудженого у столиці країни https://nv.ua/ukr/world/countries/yemenskiy-viyskoviy-publichno-strachuye-zasudzhenogo-foto-dnya-ostanni-novini-50185193.html</p> <p>Між здобутим і втраченим. Головні перемоги і поразки України за роки незалежності https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/den-nezalezhnosti-2021-dosyagnennya-i-porazki-ukrajini-za-30-rokiv-novini-ukrajini-50178317.html?code=8a5da7b1-cead-42d1-92f5-dfd7387e785a</p> <p>Очима експатів. Бізнес-леді, два топ-менеджери і редактор газети — про те, як змінилася Україна за роки незалежності https://biz.nv.ua/ukr/economics/yak-zminilasya-ukrajina-za-30-rokiv-golovniy-redaktor-kyiv-post-brayan-bonner-i-inshi-inozemci-50178532.html?code=5f72af5d-eab4-4d90-936a-bd7f17d1e917</p> <p>Що керує Зеленським? — Валерій Пекар Подвійні стандарти https://soundcloud.com/radio-nv/shcho-keru-zelenskim-valery-pekar-podvyn-standarti?in=radio-nv/sets/2_standarts</p>
Тривалість курсу	120 годин
Обсяг курсу	52 години аудиторних занять. 3 них 32 години лекцій, 32 години практичних занять 56 годин самостійної роботи.

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після успішного завершення курсу студент набуде:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальних компетентностей: <ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. • спеціальних компетентностей: <ul style="list-style-type: none"> - Здатність аналізувати особливості політичних партій та виборів як основних інститутів демократичного суспільства, їх ролі та значення для успіху політичного транзиту - Здатність аналізувати місце людини, соціальних груп в політичних процесах в глобалізованому світі, прослідковувати політичні аспекти соціокультурних відносин та їх вплив на формування ідентичності громадян. <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Встановлювати логічні зв'язки та аналізувати взаємозалежність між соціокультурними особливостями суспільства та розвитком його політичної системи. - Знати історію та розуміти особливості сучасного розвитку політичних систем та інститутів. - Вибудовувати стратегію виборчої кампанії, формувати імідж політичних лідерів, кампанії з громадянської освіти та розвитку політичної культури населення. - Конструювати дизайн політичних кампаній та використовувати політичні технології в аналітичній, консультаційній та прикладній політичній діяльності.
<p>Ключові слова</p>	<p>Політичний режим, трансформація, авторитаризм, демократія, лібералізм, конституціоналізм, свобода, ідеологія, соціалізація, принцип філософської рефлексії, емпіричний аналіз, нормативний аналіз, постмодерн, конструктивізм, вестернізація, американізація, модернізація, глобалізація, західне і незахідне суспільство, діалогічні відносини</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p>Теми</p>	<p style="text-align: center;">ДОДАТОК (схема курсу)</p>
<p>Підсумковий контроль,</p>	<p>Залік</p>

форма	
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із дисциплін «Філософія політики», «Історія політичних вчень», «Політологія», «Історія та теорія демократії», «Політичні інститути та системи».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Лекції. Презентації. Групові проекти, тьюторство. Дискусії. Он-лайн навчання (на платформах ZOOM та Microsoft Teams). Проблемно-орієнтоване навчання на основі вивчення текстів.
Необхідне обладнання	Програмне забезпечення для доступу до платформ ZOOM та Microsoft Teams. Ноутбук. Проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний контроль: практичні/самостійні завдання, есе, контрольний замір знань: максимальна кількість балів – 50; - залік: максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: протягом семестру студенти мають написати одне есе.</p> <p>Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Тож жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та обов'язково усі практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному навчанні, в самостійній роботі і бали підсумкового заліку. Причому обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань.

Питання до заліку

Орієнтовний перелік питань для підготовки до заліку:

1. Логіка емпіричного і нормативного аналізу.
2. Зміст та стратегія прикладних і фундаментальних досліджень.
3. Значення теорії для політичної науки.
4. Принцип рефлексії у системі знань про політику.
5. Постмодерн – основні уявлення, погляди, сутність.
6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття.
7. Епістемологічний конструктивізм – поняття, сутність, основні погляди.
8. Витоки конструктивізму. Соціальне конструювання реальності і сучасність.
9. Архітектура сучасної системи пізнання: її детермінативна сутність.
10. Сутність та форми глобальних світ-системних трансформацій.
11. Вестернізація. Концепція європейського універсалізму Іммануїла Валлерстайна
12. Американізація. Американська альтернатива вестернізації.
13. Модернізація. Неліберальні демократії та економічна ефективність
14. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз.
15. Демократія у багатополлярному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії.

16. Методологічні особливості дослідження сучасних теорій демократичного розвитку.
17. Проблема інститутів та інституалізації в процесі політичної модернізації. Варіанти модернізації державних інститутів.
18. Поняття модернізації. Модернізація як процес переходу до сучасності.
19. Органічні та неорганічні модернізації. Джерела органічної модернізації.
20. Загальна характеристика, принципи та періодизація постмодерну.
21. Теоретичні джерела постмодернізму.
22. Глобалізація та «суспільство ризику»: екологічні виклики.
23. Концепція «третього шляху» як адаптація соціал-демократії до викликів сучасності.
24. Конфлікт як основне джерело політичних змін. Системна криза як надзвичайна форма нестійкості політичної системи. Різновиди політичних змін в залежності від загального характеру динаміки політичної системи. Відтворення. Розвиток. Деградація та занепад. Основні типи політичних змін;
25. Реформи. Соціальні передумови та лідери-реформатори. Ненасильницький та еволюційний характер реформ. Вплив інституціональних змін на еволюцію політичної культури;
26. Революції. Теоретичні підходи до аналізу революцій. Ознаки революцій. Передумови революції.
27. Передреволюційна ситуація. Революція «згори» та революція «знизу». Результати революції;

28. Перевороти. Подібність та відмінність у революціях та державних переворотах. Політичні еліти та різновиди переворотів. Контрперевороти та реставрації;
29. Теорія «хвиль» демократизації С. Гантінгтона. Занепад демократичних режимів в історії: приклади та причини.
30. Фактори демократизації: внутрішні та зовнішні.
31. Глобалізація та демократія.
32. Структурний підхід до демократизації. Структурні фактори демократизації: держава, нація, економіка, соціальна сфера, культура, цінності.
33. Процедурний підхід до демократизації.
34. Нормативні та процедурні визначення демократії;
35. Режим консолідованої демократії: суть та індикатори визначення;
36. Авторитарний політичний режим як стартова точка переходу до демократії: суть та індикатори визначення.
37. Гібридні політичні режими як результат трансформації авторитарних режимів: суть, основні підходи до концептуалізації та індикатори визначення.
38. Перспективи вітчизняних політичних змін крізь призму функціонування політичного режиму сучасної України.
39. Прикладний ракурс проблематики постмодерної ери
40. Протиставлення потенціалу прийомів «hard power» і «soft power»: актуальні виклики світової політики
41. Феномен постправди: форми прояву у суспільно-політичному дискурсі і медіапросторі
42. Витоки сучасного популізму: приклади країн Західної Європи та США
43. Росія як глобальний політичний суб'єкт: дихотомія арсеналів «hard power» і «soft power»
44. Інтересуб'єктивний підхід у світлі гуманітарної парадигми мислення і світосприйняття
45. Механізми соціального конструювання реальності: поняття «реальності», критерії її «об'єктивності», ступінь залежності від розуміння / переконань учасників комунікації
46. Становлення та розвиток ідеї європейської єдності в контексті творення спільної ідентичності
47. Тенденції новітнього науково-політичного дискурсу на прикладі конструювання ідентичності Об'єднаної Європи
48. Специфіка чинних форм міжнародних відносин і актуальної фази глобалізації (в контексті постмодерних трансформацій сучасності)
49. Постмодерна політична культура інформаційних суспільств
50. Концепція подолання спадщини минулого і запобігання новим війнам і конфліктам шляхом поглиблення інтеграції між державами
51. Нинішні практики творення ідентичності (спільної, окремих)
52. Теорія «безшумної революції» Р. Інглхарта
53. Контекстуально-історичні та концептуальні підстави для напрацювань в рамках інтеграційної теорії
54. Проблемний клубок світової політики
55. Принцип рефлексії як відображення взаємозв'язку між конкретним станом довколишньої дійсності і відповідною мисленневою динамікою суб'єкта

	<p>56. Специфіка нинішньої культури мови: причини виникнення і зберігання попиту на: вульгарність, безсоромність, неправдивість, невихованість, непристойність, недосконалість. Підстави для зміни трендів</p> <p>57. Характеристика етапу постмодерності: особливості теоретичного світосприйняття, аспекти поточної практики</p> <p>58. Означення формулювань «the end of a rule-bound world» (кінець світу, що живе за правилами), «derailing world» (світ, що сходить з рейок)</p> <p>59. Зникнення великих інтегративних наративів: зміст поняття, причини втрати актуальності</p> <p>60. Прикладний ракурс конструювання дискурсів</p> <p>61. Кейс успішного подолання радянського комуністичного минулого у ФРН: дискурс різкого дистанціювання від часів пережитої диктатури НДР.</p> <p>62. Кейс відтворення репресивних, антагоністичних практик, які існували за часів Радянського Союзу, у сучасній Росії: <i>дискурс підданської радянської спадщини.</i></p>
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. . год.	<p>Тема 1. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина I.</p> <p>- <i>Суть явища тоталітаризму (причини виникнення, особливості у різних країнах - фашистська Італія, націонал-соціалістична Німеччина, сталінський СРСР).</i></p>	Лекція	<p>Політичні режими: сутність і типологія http://debate-cl.blogspot.com/2013/05/blog-post_2940.html</p> <p>Проект "Наці" / Шлях до влади, 1 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!</p> <p>Військова промисловість, 3 серія Культура контролю, 4 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!</p>	Самостійне завдання, 11 год.	1 тиждень

У 1-й і 4-й серіях проєкту "Наці" розповідається як НСДАП з маргінальної політичної сили перетворилася на домінуючу, здолала своїх основних конкурентів - комуністів і повністю трансформувала партійну систему Німеччини. Увагу зосереджено на таких моментах, як одяг (дизайн уніформи від "Hugo Boss"), плакати, марші, гімни, паради, пісні. Показано, як у всі аспекти політичного позиціонування вкладався необхідний символізм, зокрема щодо створення "культу смерті", образу мучеників.

Поєднання формату шоу і політичного мітингу - винахід нацистів. Гітлерівське вітання - підняття руки догори - слугувало творенню духу спільності, виявленню своїх та чужих. Ефектне прибуття А. Гітлера на літаку, коли його очікував багатолюдний натовп, як посланця з неба, створювало ґрунт для масового гіпнозу. Театралізація, творення паралельної реальності - інші акценти.

Тим, хто бажає глибше зануритися у вивчення цієї теми, рекомендую переглянути усі шість частин проєкту

І ще

Моє життя у гітлерівській Німеччині (1 серія)

Моє життя у гітлерівській Німеччині (2 серія)

<p>Тиж. 2. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина II.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Класичні приклади побудови і функціонування держави тоталітарного типу.</i> 	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<p>Документальний серіал "Окупація" про завоювальницьку політику двох тоталітарних режимів - нацистської Німеччини та СРСР. https://www.youtube.com/watch?v=JZmAK5sKv6g&list=PL5eQ15vxDEVzxBW N26_yAvuftDANSblqs</p> <p>Перегляньте, насамперед, частини: Голодомор. Україна (1 серія); Зимова війна. Фінляндія (3 серія); Аншлюс. Австрія (4 серія); Приречена Чехословаччина (5 серія), Празька весна (6 серія); Німецька трагедія (10 серія); Остання радянська окупація. Афганістан (12 серія). Але всі серії змістовні і пізнавальні, тому постарайтеся охопити усе в комплексі.</p> <p>На останок – шестисерійний документальний фільм "Світ Гітлера. Післявоєнні плани". Зокрема, у 5 частині "Відпочинок і розваги у 3 Рейху" відображено соціальну орієнтованість внутрішньої нацистської політики. http://seasonvar.ru/serial-18266-Mir_Gitlera_poslevoennye_plany.html</p>	<p>Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.</p>	<p>1 тиждень; Есе – до кінця семестру.</p>
<p>Тиж. 3. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Демократичний політичний режим. Частина I</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Смисл демократії - що відрізняє її від альтернативних, недемократичних систем.</i> - <i>Завдяки чому, яким критеріям демократичний лад є бажаним як суспільний ідеал, чи може демократія бути "недемократичною" - "демократурою".</i> - <i>В чому полягає парадокс</i> 	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фарід Закарія. Майбутнє свободи: неліберальна демократія у США та за їх межами <i>Епоха демократії</i> <i>Звивиста стежа</i> <i>Неліберальна демократія</i> <i>Надлишок демократії</i> <i>Занепад авторитету влади</i> 2. Francis Fukuyama. The End of History? // The National Interest. 1989. No. 16. Pp. 3-18 https://drive.google.com/file/d/1RTbXu2 	<p>Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.</p>	<p>1 тиждень; Есе – до кінця семестру.</p>

	"неліберальної демократії".		Hg1rGI0YLHsj7RSZVGSeeJOkRk/view?usp=sharing 3. Демократія очима молоді / <i>Democracy through the eyes of the youth</i> https://www.youtube.com/watch?v=DfzgHiN4DVU 4. Живемо в демократії https://www.youtube.com/watch?v=lZHkX58fBA4 5. Давидов Ю. Демократія, демократизація і проблеми війни та миру		
Тиж. 4. 2 акад. год.	Тема 4. Демократичний політичний режим. Частина II - Витоки сучасної моделі демократичного врядування. - Перспективи демократії в світлі новітнього поступу.	Лекція, Дискусія, Тьюторство	1. Закарія Ф. Постамериканський світ майбутнього / Могутність Великої Британії та США Секретна зброя – освіта (акценти з розділу) https://drive.google.com/open?id=1XNtgxD714rBHyvBnb1G2Lfsn1XqfFkk Завдяки чому Америка здобула і як саме підтримує своє лідерство у світі. Що означає фраза "постамериканський світ" і чи відповідне майбутнє вже наступило. 2. Ф. Фукуяма. Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління https://docs.google.com/document/d/1SouLZnsWnR_nsmX6ileCqyNisEkvIJGzGSbNQGbtm28/edit?usp=sharing Якщо настане завтра. Афганістан, звідки йде армія НАТО, опинився за крок від нової великої війни https://nv.ua/ukr/world/countries/armiya-nato-zalishaye-afganistan-krajina-perebuyaye-za-krok-vid-velikoji-viyni-foto-ostanni-novini-	Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.	1 тиждень; Есе – до кінця семестру.

[50171541.html?code=46bd59a3-962e-4ccd-a8fd-66ee950aa95b](https://nv.ua/ukr/world/countries/zhiteli-turkmenistanu-zhivut-na-30-dolariv-na-misyac-poki-vlada-buduye-dorogi-budivli-fotoreportazh-50171541.html?code=46bd59a3-962e-4ccd-a8fd-66ee950aa95b)

Дорого, але бідно. Поки жителі Туркменістану виживають на зарплату \$30

<https://nv.ua/ukr/world/countries/zhiteli-turkmenistanu-zhivut-na-30-dolariv-na-misyac-poki-vlada-buduye-dorogi-budivli-fotoreportazh-50171538.html?code=dd9ee755-83e5-4551-a1a9-b7d9c4298a97>

Два покоління відвикли від миру

<https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-u-spogadah-mustafi-nayyemayefrema-lukackogo-tobiasa-tiberga-ostanni-novini-50178299.html?code=a4723a3d-6868-46ba-acb0-e64a39453482>

З ним поруч ходить смерть. П'ять фактів про лідера Талібану Хайбатуллу Ахундзаду

<https://nv.ua/ukr/world/countries/haybatulla-ahundzada-foto-biografiya-afganskogo-lidera-talibanu-yakiy-voyuval-z-srsr-50178426.html?code=5b17c422-fdad-4f96-8ec6-4a2672c8262e>

«Вб'ють на очах дружину і дітей». Чому тисячі афганців намагаються втекти з Афганістану

<https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-chomu-zhiteli-tikayut-vid-talibiv-reportazh-ostanni-novini-50178288.html?code=297de8a3-4a5c-4d0f-8465-cf8d8869f237>

Броунівський рух. Чому Гвінея повстала проти першого демократично обраного президента

<https://nv.ua/ukr/world/countries/gvineya-chomu-narod-pidtrimav-viyskoviy-perevorot-5-veresnya-ostanni-novini-50182291.html?code=e99c729b-0028-4db1-a19d-2a274c7a8c8d>

Дуже страшна історія. Єменський

			<p>силовик публічно страчує засудженого у столиці країни https://nv.ua/ukr/world/countries/yemenskiy-viyskoviy-publichno-strachuye-zasudzhenogo-foto-dnya-ostanni-novini-50185193.html</p> <p>Між здобутим і втраченим. Головні перемоги і поразки України за роки незалежності https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/denezalezhnosti-2021-dosyagnennya-i-porazki-ukrajini-za-30-rokiv-novini-ukrajini-50178317.html?code=8a5da7b1-cead-42d1-92f5-dfd7387e785a</p> <p>Очима експатів. Бізнес-леді, два топ-менеджери і редактор газети — про те, як змінилася Україна за роки незалежності https://biz.nv.ua/ukr/economics/yak-zminilasya-ukrajina-za-30-rokiv-golovniy-redaktor-kyiv-post-brayan-bonner-i-inshi-inozemci-50178532.html?code=5f72af5d-eab4-4d90-936a-bd7f17d1e917</p> <p>Що керує Зеленським? — Валерій Пекар Подвійні стандарти https://soundcloud.com/radio-nv/shcho-keru-zelenskim-valery-pekar-podvyn-standarti?in=radio-nv/sets/2_standarts</p>		
Тиж. 5. 2 акад. год.	Тема 5. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. <i>Частина I</i>	Лекція, Дискусія, Тьюторство	<p>Інтерв'ю з Мариною Воротинцевою, спів-авторкою книжки "Як Україна втрачала Донбас" https://soundcloud.com/radio-nv/yak-ukrana-vtrachala-donbas-podvyn-standarti</p> <p>«Як Україна втрачала Донбас» - це новітня історія двох областей України, Донецької та Луганської. Це хронологія подій становлення потужних фінансово-політичних</p>	Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.	1 тиждень; Есе – до кінця семестру.

кланів на тлі економічної катастрофи краю, російської експансії та витоків сепаратизму. Книга про те, як могутні донбаські клани спочатку розпалили вогонь ворожнечі, а потім згоріли у ньому самі та зіштовхнули свій край у прірву кровопролиття...

<https://lostdonbass.com.ua/#rec98955212>

Кейс стосується "окремих прикладів розбудови демократії в світі", які можна групувати у спільні секції. Як і у випадку з Афганістаном, потрібно з'ясувати сукупність нюансів, причетних до того, чому демократія в Україні не вдалася, або вдалася не повноцінно, порівняно з країнами Центрально-Східної Європи, котрі також мають пост-соціалістичне минуле.

Деякі матеріали повинні дати загальне уявлення про те, що таке демократія, як відбувались хвилі демократизації, завдяки чому демократична форма врядування утвердилася як політичний ідеал. Інші ж проллють світло на поодинокі зразки, з яких, наче з елементів мозаїки, складається цілісна картинка.

Деся люди живуть щасливо, насолоджуються цінностями і користуються благами сучасної цивілізації. Деся є блага, а немає цінностей. А деся - ні того, ні іншого. Чому так? В одному соціо-історичному контексті наступило XXI

ст. (постмодерн), а в іншому тривають Середньовіччя чи навіть первісні часи? Від чого залежить прогрес? Як його стимулювати?

Як стати китайцем. У сотнях концтаборів Китай намагається «перевиховати» мільйони уйгурів !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

https://drive.google.com/file/d/16ZelypbAYd9xwSI8YseUbyMw2j60d02_/view?usp=sharing

Дім, який збудував Путін.

Найцікавіші витяги з нової книги про те, ким був і ким став президент РФ !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

https://drive.google.com/file/d/1QxK801QUQNFo7D_2QirvJFPoF324JZTV/view?usp=sharing

Вірус «ЛДНР». Як Москва розгорнула у країнах Заходу масштабну мережу з легалізації «республік» і бойовиків Донбасу
https://drive.google.com/file/d/1VY5X5p_u1vGEiUcEkI9MQ_15yansYIEpX/view?usp=sharing

Китай проводить примусовий контроль над народжуваністю серед уйгурів, щоб скоротити їхню чисельність

<https://drive.google.com/file/d/1k6NxsM0xwzo6-5HMTX4P4gdyqWUUGPnj/view?usp=sharing>

Народ, який живе в страху. Китай "перевиховує" уйгурів, відправляючи в табори і на заслання

			https://drive.google.com/file/d/1tThEJKqVxF5SBNuM4cVRfJmfR_Twver/view?usp=sharing На курортній прив'язі. Як виглядала відпустка жителів радянської України 100 років тому https://drive.google.com/file/d/1QdDtqvJ_735gDod-XqmHKmpu26QHVeu3/view?usp=sharing		
Тиж. 6. 2 акад. год.	Тема 6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття. - <i>Детермінативна сутність сучасної системи пізнання.</i>	Лекція, Дискусія, Тьюторство	Прослухайте виступ Дениса Богуша, політтехнолога, експерта у галузі стратегічних комунікацій, під час проведення конференції "Асиметричні дії в умовах сучасних збройних конфліктів" (26 - 39 хв.) 2015 р. А ще важливіше - вичитайте його презентацію "Спеціальні інформаційні операції Російської Федерації як один із інструментів асиметричної (гібридної) війни" https://www.youtube.com/watch?v=pZyjHjofrJs (конференція) https://www.slideshare.net/DenisBohush/ss-55718526 (презентація) Інтерв'ю із Станіславом Асєєвим, автором ще однієї викривальної книги «Світлий Шлях»: історія одного концтабору https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/u-2016-roci-boyoviki-voyuvali-za-rf-ilyuziy-pro-respubliku-u-nih-ne-bulo-stanislav-asyeyev-50167398.html Чи станеться третя світова через Тайвань? Подвійні стандарти https://soundcloud.com/radio-nv/fanat-putna-mozhe-priyti-u-frants-do-vladi-podvyn-standarti?si=7b1e064c3d564c7bac362bc12a14ba2e	Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.	1 тиждень; Есе – до кінця семестру.

Наші телефони за нами шпигують?
Що з цим робити? | Що відбувається
<https://soundcloud.com/radio-nv/nash-telefoni-za-nami-shpiguyut-shcho-z-tsim-robiti-shcho-vdbuvatsya?si=bb955eef2157458bb5ad0c368a160ee8>

Міністерство оборони Литви вдається до незвичайної рекомендації: усі, хто купив смартфон Хіаомі, мають «позбутися його якомога швидше». Одна з головних причин: він відправляє величезну кількість даних користувачів в Азію. До того ж інтелектуальні пристрої 5G мають вбудовані функції цензури, які можуть бути активовані віддалено в будь-який час. Чи дійсно китайські телефони становлять загрозу і можуть за нами шпигувати?

1. Сноуден (Snowden), 2016, реж. Олівер Стоун
<https://uafilm.tv/200-snouden.html>
2. Брекзит (Brexit: The Uncivil War), 2019, реж. Тобі Хейнс
https://uakino.club/filmi/genre_drama/9596-brexit.html

Фільми щодо параної тотального стеження і маніпулювання свідомістю, навіювання нам наших вподобань, смаків, переконань. Чи справді є такі стеження і маніпулювання? І чи справді все це лише параноя?

З'ясуйте самостійно, чим займалася компанія "Cambridge Analytica", у чому її звинувачували і які наслідки подібні експертизи матимуть для функціонування суспільств і політичних режимів в майбутньому

<p>Тиж. 7. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. <i>Частина II</i></p>	<p>Лекція, Дискусія, Груповий проект</p>	<p>Гібридна війна бацьки Лукашенка https://zbruc.eu/node/108676</p> <p>Вивчіть детальніше міграційну кризу на кордоні між Білоруссю та країнами ЄС. У цьому кейсі можна дуже багато відшукувати трендів сучасної політики, стиків ціннісних вимірів, прагматичних мотивів, накладання їх на політичні кроки, асиметрію, плутаність цих кроків, зроблених різними гравцями (політичними силами всередині окремих країн, окремими країнами, їхніми блоками).</p> <p>Криза з мігрантами — ще одна зброя російської гібридної війни із Заходом https://armyinform.com.ua/2021/11/kryz-a-z-migrantamy-shhe-odna-zbroya-rosijskoyi-gibrydnoyi-vijny-iz-zahodom/</p> <p>Мігранти на кордоні Білорусі та Польщі: що можуть зробити ЄС і НАТО https://www.dw.com/uk/migranty-na-kordoni-bilorusi-ta-polshchi-shcho-mozhut-zrobyty-eu-i-nato/a-59782149</p> <p>Коментар: Польща vs Білорусь - між цинізмом і лицемірством https://www.dw.com/uk/komentar-polshcha-vs-bilorus-mizh-tsynizmom-i-lytsemirstvom/a-59795727</p> <p>"Гібридна агресія". Як мігранти стали зброєю у протистоянні Лукашенка з Заходом https://www.bbc.com/ukrainian/features-58046058</p> <p>Детальна хронологія подій Революції Гідності і скрупульозне їх пояснення.</p> <p>1.</p>	<p>Самостійне завдання, 11 год. Підготовка презентації. Написання есе.</p>	<p>1 тиждень; Есе – до кінця семестру.</p>
---------------------------------	--	--	---	--	--

МАЙДАН'2013.СТУДЕНТИ.21.11-29.11
<https://www.youtube.com/watch?v=68cAAAn8POTo>

2. МАЙДАН'2013 КОГО ПОБИЛИ? 29.11.-05.12.!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
<https://www.youtube.com/watch?v=h0Ee95fg34I>

3. МАЙДАН'2013. БИТВА ВПЕРТИХ. 06.12 -13.12
<https://www.youtube.com/watch?v=81Qk7Rz3CtM>

4. МАЙДАН'2013 МУТНИЙ СОЮЗ 14.12. - 21.12.
https://www.youtube.com/watch?v=V_3fRT4XNT0

5.МАЙДАН'2013 ДЯКУЮ ТОБІ 22.12. - 29.12. (ДУЖЕ ЦІКАВА КІНЦІВКА)
<https://www.youtube.com/watch?v=N8wRWmK2zrU>

6. МАІDAN`2013 ДОЛАР ПО ВІСІМ 29.12 - 04.01!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
!!!!!!
<https://www.youtube.com/channel/UCrJIeADD45RsffK2yYgmSw>

7. МАІDAN`2014. РІЗДВЯНЕ ДИВО. 05.01 - 11.01
<https://www.youtube.com/watch?v=-5pzDKmMI8g>

8. МАІDAN'2014. ДИКТАТОРСЬКІ ЗАКОНИ. 12.01-18. 01
<https://www.youtube.com/watch?v=aKWJPDSbcmU>

9. МАІDAN'2014. КОКТЕЙЛІ ГРУШЕВСЬКОГО. 19.01-26.01
https://www.youtube.com/watch?v=7kX-D_MJ2I0

10. МАІDAN'2014. НАСТА LA VISTA, BABY. 27.01.-02.02.!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
<https://www.youtube.com/watch?v=s6q>

			<p>OB1Nwmzc 11. MAIDAN'2014. ТАК(!)Е. 03.02-09.02 https://www.youtube.com/watch?v=4hST3QPbi0s 12. MAIDAN'2014. ПО-СПРАВЖНЬОМУ. 10.02 - 17.02 https://www.youtube.com/watch?v=go26xijxGHo 13. MAIDAN'2014. НЕБЕСНА СОТНЯ . 18.02 - 25.02 https://www.youtube.com/watch?v=YreSFCtNgt4</p> <p>Революція 2013 2014 Evromaydan Full HD version Євромайдан кліп !!!!!!!!!!!!!!! https://www.youtube.com/watch?v=_k-gDXrfu-s</p>		
Тиж. 8. 2 акад. год.	Тема 8. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина III	Лекція, Дискусія, Груповий проєкт	<ol style="list-style-type: none"> 13 годин: Таємні воїни Бенгази (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi), 2016, реж. Майкл Бей * https://uakino.club/filmi/genre-action/2109-13-godin-tayemn-soldati-bengaz.html Падіння «Чорного яструба»(Black Hawk Down), 2001,реж. Рідлі Скотт * https://uakino.club/filmi/militaries/361-padnnya-chornogo-yastruba.html Американський снайпер(American Sniper), 2014, реж. Клінт Іствуд* https://uakino.club/filmi/genre-action/270-amerikanskiy-snayper.html Володар буре (The Hurt Locker), 2008, реж. Кетрін Бірелоу* http://moviestape.net/katalog_filmiv/dra 	Самостійне завдання, 11 год. Написання есе.	1 тиждень; Есе – до кінця семестру.

ma/2713-volodar-buri.html

5. Готель Руанда (Hotel Rwanda), 2004, реж. Террі Джордж*

<https://uakino.club/filmi/militaries/411-gotel-ruanda.html>

Замисліться, чому американці (чи хто-небудь інший) мають за тридев'ять земель від дому ризикувати власним життям і здоров'ям. Чи справді мусять в силу якогось обов'язку пхатись в Богом забуті країни і опікуватись покинутими народами. Чи не краще начхати на все і дати їм чманіти у власній недорозвиненості?

1. Суцільнометалева оболонка (Full Metal Jacket), 1987, реж. Стенлі Кубрик

<https://uakino.club/filmi/militaries/131-clsno-metaleva-obolonka.html>

2. Апокаліпсис сьогодні (Apocalypse Now), 1979, реж. Френсіс Форд Коппола

http://moviestape.net/katalog_filmiv/bojovyky/297-apokalipsys-sogodni.html

3. Мисливець на оленів (The Deer Hunter), 1978, реж. Майкл Чіміно

<https://uakino.club/filmi/militaries/490-mislivec-na-olenv.html>

Класика військової драми.
Порівняйте підходи у попередніх фільмах із цими

<p>Тиж. 9. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 9. Структура постмодерної архітектури пізнання. Епістемологічний конструктивізм. - <i>Постмодерн – основні уявлення, погляди, сутність.</i> - <i>Витоки конструктивізму.</i> - <i>Конструктивізм і сучасність..</i></p>	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Князева Е. Н. Епістемологічний конструктивізм 2. Колесова О. В. Основні пізнавальні орієнтири в епоху постмодерну [Електронний ресурс] 3. Концептуальний контекст політичних досліджень 4. Циганков П.А. Теоретичні підходи до дослідження міжнародних відносин та світової політики 5. Сафронова О.В. Генеалогія конструктивізму в теорії міжнародних відносин 6. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / Конструктивізм як методологічний підхід 7. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / У пошуках нових методологічних орієнтирів: значення ідей для пояснення політики 8. Улановский А.М. Конструктивізм, радикальний конструктивізм, соціальний конструкціонізм 9. Циганков А., Циганков П. Криза ідеї «демократичного світу» <p>З'ясуйте, як конструктивізм потрапив до політичної науки і теорії міжнародних відносин. Що приніс із собою: погляд на природу реальності, в якій ми всі співіснуємо, характер дійових осіб, сповідувані ними ідеї. Потрактуйте в цьому контексті значення внутрішньої і зовнішньої соціалізації учасників міжсуб'єктної комунікації (освітньо-просвітницький аспект).</p>		
---	--	---	---	--	--

<p>Тиж. 10. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 10. Історичне тло та соціально-політичні умови щодо розгортання євроінтеграційних процесів</p>	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пекло столітньої давнини https://drive.google.com/file/d/151KJSgn-d0-ZIszIL4wEj-cJk-DlSeXaZ/view?usp=sharing 2. 37 днів: шлях до I світової війни / 37 Days: the Road to War (3 частини) (ОБОВ'ЯЗКОВО) 3. Перша світова війна у цифрах The Great War in Numbers (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО) 4. Апокаліпсис: Перша світова війна / Apocalypse la 1ère Guerre mondiale (5 частин) (ЗА БАЖАННЯМ) 5. Апокаліпсис: Друга світова війна / Apocalypse: The Second World War (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО) * Особливо "Спалахування війни" (частина 1) і "Карколомна поразка" (частина 2) 6. Друга світова війна: Ціна імперії.. 1 серія – Буря, що насувається (2015) 7. Друга світова війна: Ціна імперії.. 2 серія - Дивна війна (2015) 8. Друга світова війна: Ціна імперії.. 3 серія – Бліцкриг (2015) 9. Друга світова війна: Ціна імперії. 7 серія - Зламний момент (2015) 10. Буря, що насувається / The Gathering Storm. Друга світова війна у HD кольорі 11. Розпалювання війни / Lightning War. Друга світова війна у HD кольорі 12. Спепеляюче сонце Японії / Red Sun Rampant. Друга світова війна у HD кольорі 13. Довга тінь. Свої та чужі / The Long Shadow. Us and Them (насамперед, третя серія) (ОБОВ'ЯЗКОВО) <p>- Чим відрізняється політика,</p>		
----------------------------------	---	---	---	--	--

			<p>яку сповідували європейські країни, зокрема Франція, Німеччина, Великобританія, до 1914 р. (мілітаризм, імперіалізм, великодержавність) і у міжвоєнні роки, від тої, яка наступила після Другої світової, відколи поволі почав формуватися теперішній Європейський Союз.</p> <p>- Які нові цінності заступили старі, чому так сталося і як це позначалось на політичних процесах. Що зумовило що...</p>	
<p>Тиж. 11. 1 акад. год.</p>	<p>Тема 11. Витоки ідеї та практичне втілення проекту Об'єднаної Європи</p>	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<p>1. Полтораков А. Ю. Європейська інтеграція у глобалізаційному контексті</p> <p>2. Пиляев И. С. Ідейна спадщина і політичні досягнення панєвропейського руху</p> <p>3. Пиляев И. С. Трансформація політичної архітектури Європи і місце в ній Ради Європи</p> <p>4. Пиляев И. С. Поліцивілізаційна природа сучасної «Великої Європи»</p> <p>5. Rethinking the futures of Europe https://drive.google.com/open?id=1w4TzXckpfcXH1vbgX5PlmSF8x1V-gad4</p> <p>1. Двосерійний проект "Дім - побачення з планетою" (Home) https://www.youtube.com/watch?v=AdPYTeAaEnM</p> <p>Фільм демонструє красу планети і наслідки руйнувань, заподіяних діяльністю людини. Шрами, спричинені промисловим виробництвом, наслідками війн, екологічних катастроф. Дає уявлення про інструменти для виправлення скоєних помилок, запобігання новим.</p> <p>1) Маленький Будда (Little Buddha), 1993, реж. Бернардо Бертолуччі</p>	

			<p>https://www.youtube.com/watch?v=5HK-ggCJPSE</p> <p>2) Весна, літо, осінь, зима і знову весна... (Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring), 2003, реж. Кін Кі Дук http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/1840-vesna-lto-osn-zima-znovu-vesna.html</p> <p>2) Сім років в Тибеті (Seven Years in Tibet), 1997, реж. Жан-Жак Анно https://uafilm.tv/4928-sim-rokiv-u-tybeti.html</p> <p>Фільми для розуміння духовно-культурно-цивілізаційної системи країн Далекого Сходу</p>		
Тиж. 12. 1 акад. год.	Тема 12. Теоретико-методологічні аспекти визначення ключових категорій у межах демократичного дискурсу	Лекція, Дискусія, Тьюторство	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алмонд Г., Павел Дж., Стром К., Далтон Р.. Порівняльна політологія сьогодні. Світовий огляд / <i>Політична система США</i> 2. Хейвуд Е. Політологія / Демократія 3. Тургаєв А., Хренов А. Політологія / Політичний режим // Політична культура /// Політична модернізація 4. Гаджиев К. Політологія / Демократія: принципи, установки, цінності 5. Гаджиев К. Політична наука / Теорія демократії і принципи правової держави 6. Колодій А. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. - 2-е вид., перероб. та доп. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. - 664 с. <p>Демократія як ідеал і політична дійсність</p>		

			https://drive.google.com/open?id=1LeufT3-tewBK7L-mrlzxC624nex4ynND Недемократичні режими і перехід до демократії https://drive.google.com/open?id=1slrvQpE73YBZjh5MOPbV_fBhnkIUhUj9		
Тиж. 13. 1 акад. год.	Тема 13. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз. - <i>Світ-системне структурування сучасної глобалізованої цивілізації.</i> - <i>Модернізація. Глобалізація. Вестернізація Американізація.</i> - <i>Концепція європейського універсалізму Іммануїла Валлерстайна.</i>	Лекція, Дискусія, Тьюторство	1. Алексєнко О.В. Вестернізація як одна з тенденцій розвитку сучасного світового простору 2. Закарія Ф. Незахідний світ_Уривок з ПАСМ 3. Іноземцев В. Глобалізація по американськи як альтернатива вестернізації 4. Лубська В.В. Глобалізація та вестернізація 1. Ніколаєв_Світ-системний аналіз І. Уоллерстайна 2. Валлерстайн_Європейський універсалізм 3. Фурсов Демократія в системі капіталізму 4. Фурсов_Світова капіталістична система 5. Володін_Неліберальні демократії і економічна ефективність		
Тиж. 14. 1 акад. год.	Тема 14. Культур-цивілізаційна структура сучасного світу. - <i>Принцип антропоморфізації великих людських колективів</i> - <i>«Я – образ» держави.</i> - <i>Принципи комунікації та діалогу в системі відносин політичних суб'єктів.</i>	Лекція, Дискусія, Тьюторство	1. Кисельов І. Ю. Проблема образу держави в міжнародних відносинах: конструктивістська парадигма 2. Морозов В. Е. Поняття державної ідентичності в сучасному теоретичному дискурсі 3. Харкевич М. Проблематизація держави як актора світової політики 1. Ясперс К. Комунікація як джерело діалогу (фрагмент)		

			<p>2. Демидов А.Б. Теоретичні дослідження / Основні положення філософії комунікації і діалогу</p> <p>3. Дьяконов Г.В. Психологічна онтологія відношення і звертання у діалогіці М. Бубера</p> <p>4. Дьяконов Г.В. Концепція діалогічного світогляду М. Бахтіна</p> <p>Підкріпіть конструктивістські положення ідеями діалогічної філософії та екзистенціальної комунікації. Охарактеризуйте нормативне поле, в якому розгортається взаємодія між суб'єктами. Поясніть, як вони мають ставитися одне до одного, відповідно до приписів нормативної онтології.</p> <p>Це теоретичний бекграунд для розгляду прикладних кейсів. Передовсім, процесу творення Європейського Союзу. Дає пояснення тому, що передувало європейській інтеграції і що зараз підтримує її дієвість. Іншими словами, чому ЄС не розпадається і не відбуваються масштабні відцентрові тенденції. Брексит – поки що лише виняток</p>		
<p>Тиж. 15. 1 акад. год.</p>	<p>Тема 15. Американська альтернатива вестернізації. <i>- Америка як один з головних промоторів світового демократичного розвитку</i> <i>- Модернізація. Неліберальні демократії та економічна ефективність.</i></p>	<p>Лекція, Дискусія, Тьюторство</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Річард Хаас. Епоха безполярного світу 2. Райнхольд Нібур. Шляхи глобального лідерства США 3. Джозеф Най. Майбутнє американської влади 4. Р. Інглхарт. Модернізація і демократія 5. Алексеева_ Насилля і демократія в політиці США 		

			6. Алексеева_ Росія у просторі глобального сприйняття	
Тиж. 16. 1 акад. год.	Тема 16. Демократія у багатополярному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії. <i>- Інституціональне облаштування поля демократичної міжсуб'єктної взаємодії.</i>	Лекція, Дискусія, Тьюторство	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ф. Фукуяма. Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління 2. Шанталь Муф. Демократія в багатополярному світі 3. Павловский Г. Демократія та її використання у Росії. Із книги під ред. Владислава Іноземцева «Демократія і модернізація: до дискусії про виклики XXI ст.». С. 131-144 4. Gert Schmidt. The Changing Globality of the Atlantic Hemisphere https://gsj.stonybrook.edu/wp-content/uploads/2006/12/0003Schmidt.pdf 5. The Russian Question: Moscow may no longer be a superpower, but its revanchist politics are unsettling the international order. How should Donald Trump deal with Vladimir Putin? By Niall Ferguson https://foreignpolicy.com/2016/12/23/the-russian-question-putin-trump-bush-obama-kissinger/ 	